

Päätös

15.12.2021

VN/27898/2021
VN/27898/2021-STM-3

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Y-tunnus
2732095-2

Valtionavustuksen myöntäminen Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseen

Hakemus

Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä on hakenut 29.10.2021 saapuneella hakemuksella 1 095 000 euroa valtionavustusta Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut Siun sotessa -hanke 'Meijän oma ja turvallinen arki' -hankkeen toteuttamiseen. Hakija on pyynnöstä toimittanut 22.11.2021 lisätietoja hankkeen talousarvion suurista kuluista.

Hankkeen tavoitteena on lisätä tuen ja palvelujen integraatiota ja vaikuttavuutta kotihoidossa sekä toteuttaa ympärivuorokautinen kotihoito koko Siun soten alueella. Muistisairaudet ovat hankkeen läpileikkaava teema ja hankkeen tavoitteiden toteuttamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden kohdalla tarkastellaan sitä, miten muistisairaiden ryhmä on kyseisen tavoitteen sisällä otettu huomioon ja miten tavoitteeseen pääsy heitä palvelee. Lisäksi tarkoitus on kehittää henkilöstörakennetta, tehtäväkuvia ja uusia rekrytointikeinoja osaavan henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi. Hankkeessa pyritään myös lisäämään digitaalisia palveluja tai työkaluja asiakkaiden ja henkilöstön tarpeiden mukaisesti. Palveluiden digitalisoinnilla voidaan myös helpottaa henkilöstöpulaa ja toisaalta uudenlaiset sähköiset palvelut voivat toimia myös vetovoimatekijänä alalle.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveystalveluministeriö myöntää Siun sotelle hankeavustuksena yhteensä 1 095 000 euroa valtionavustusta Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut Siun sotessa -hanke 'Meijän oma ja turvallinen arki'-hankkeen toteuttamiseen seuraavasti:

- 227 273 euroa, joka tulee käytettäväksi, kun tämä päätös on allekirjoitettu,
- 817 727 euroa ehdollisena siten, että avustus on käytettävissä, mikäli eduskunta vahvistaa avustuksen perusteena olevan määrärahan esitetyn suuruisena valtion vuoden 2022 talousarviossa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveystalveluministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Ministeriö ilmoittaa erikseen vuoden 2022 talousarvion vahvistamisen jälkeen ehdollisen avustuksen tulosta käytettäväksi.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.1.2022 – 31.12.2023 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehtoissa tarkemmin määriteltyihin hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.1.2024-30.4.2024. Siun sote saa käyttää avustusta kuitenkin ainoastaan aikavälillä 1.1.2022 - 31.12.2022 syntyviin kustannuksiin. 1.1.2023 alkaen syntyviin kustannuksiin avustusta on oikeutettu käyttämään vain Pohjois-Karjalan hyvinvointialue edellyttäen, että avustus siirretään valtionapuviranomaisen päätöksellä avustuksen saajan hakemuksesta ja hyvinvointialueen suostumuksella Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen käytettäväksi. Avustuksen siirtoa koskevat päätökset voidaan tehdä edellyttäen, että eduskunta antaa tälle hyväksyntänsä lisätalousarviomenettelyssä.

Avustuksella voidaan kattaa hanketoiminnasta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Avustusta saa käyttää avustuksen saajan (hankehallinnoija) toiminnan kustannuksiin.

Avustus maksetaan valtion talousarvionmomentilta 33.60.39.04 (Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen) ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 29.9.2021 haettavana olevasta valtionavustuksesta Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseksi iäkkäille. Haku on osa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelmaa. Haettavana olevan valtionavustuksen määrä oli yhteensä 30 miljoonaa euroa hankeajalle 1.1.2022-31.12.2023. Myönnettävien avustusten rahoitus muodostuu valtion talousarvion momentilta 33.60.39.04 (Kotihoidon resurssien riittävyys ja omaishoidon kehittäminen) hankkeiden toteuttamiseksi tehdyistä varauksista.

Avustuksen tarkoituksena on, että hyvinvointialueen kunnat/kuntayhtymät valmistelevat osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelman hankekokonaisuutta hankkeen, jossa luodaan alueelle iäkkäiden henkilöiden kotona asumista tukevien palvelujen yhtenäinen toimintamalli. Alueellisen toimintamallin rakentamisessa hyödynnetään iäkkäiden laatusuosituksessa suositeltuja käytänteitä.

Hyvinvointialueiden kuntien ja kuntayhtymien oli mahdollista hakea avustusta yhteisellä hakemuksella niin, että avustusta myönnetään yhdelle hankkeelle kullakin hyvinvointialueella.

Valtionavustus jaetaan hyvinvointialueen kunnille ja kuntayhtymille hankkeen linjausten mukaiseen toimintaan ja valtionavustuslaissa (688/2001) ja valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) määriteltyihin kriteereihin.

Valtionavustus myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin, samoin perustein kuin muissakin Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman hankekokonaisuuden valtionavustuksissa. Koska kyseessä oleviin palveluihin liittyvä järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille, ei kunnilla/kuntayhtymillä olisi käytännössä mahdollisuutta osallistua hankkeisiin, jos avustusta ei myönnettäisi täysimääräisenä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Tämän avustuspäätöksen mukaisella hankehallinnoijalla ja osatoteuttajilla ei enää 1.1.2023 lukien ole järjestämisvastuuta hankkeen kohteena olevista palveluista. Näiden toimijoiden ei ole perusteltua jatkaa hanketoimia enää vuonna 2023, vaan avustus on perusteltua siirtää hyvinvointialueiden käyttöön. Avustuksen siirtäminen hyvinvointialueiden käyttöön edellyttää hyvinvointialueiden suostumusta. Hankehallinnoija voi hakea avustuksen siirtoa, kun kunkin asianomaisen hyvinvointialueen aluevaltuusto on valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa.

Myönnettävä avustus täyttää valtionavustuksen myöntämisen yleiset sekä valtionavustuslaissa (688/2001) että valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (2020/13) mainitut edellytykset. Yleisiin edellytyksiin voi tutustua osoitteessa <https://stm.fi/vuoden-2021-valtionavustushaut> -> Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen kehittäminen -> Arviointilomake -> lomakkeen ohje-välilehti.

Valtionavustuslain (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688>) ja -asetuksen (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200013>) edellytykset löytyvät täältä.

Hanke vastaa hankeoppaassa asetettuihin sisällöllisiin kriteereihin <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-6886-8> .

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020-2023 (13/2020) ja valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella vuosittain kahdessa erässä. Valtionavustuksen maksamiseen voi hakea myös ennakkoa. Avustuksen maksua tulee hakea maksatushakemuksella erikseen jaksoilta 1.1. – 30.6. ja 1.7. – 31.12. Maksatus tapahtuu Lounais-Suomen aluehallintovirastossa. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä.

Tästä poiketen raportointijakson maksatushakemus toimitetaan viimeistään 30.4.2024.

Hankkeen päättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Maksatushakemuksen liitteenä toimitetaan

- ote kirjanpidon pääkirjasta
- hankkeen tuloslaskelma
- talouden toteuma -lomake
- henkilöstökuluseelvitys eli yhteenveto maksatusjaksolla maksetuista palkoista, sekä
- pääkirjanavain eli tarkempi selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi löytyvät osoitteesta https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet .

Maksatushakemusta tehtäessä tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Lounais-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa pyytää maksatuksiin liittyviä lisäselvityksiä.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, hanketoimijan tulee ottaa etukäteen yhteyttä Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
- 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;

4) toimitilojen vuokrat;

5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;

6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;

7) muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hanketoimijoiden muun toiminnan tuotot eivät vaikuta avustuksen määrään.

Hallinnointikustannukset

Hankkeen hallinnointikustannukset voivat olla hankkeelle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa hanketta varten palkatuista henkilöistä aiheutuvat henkilöstökustannukset. Hankkeen henkilöstökustannuksiksi katsotaan myös hanketoimijoiden muiden työntekijöiden kustannuksia siltä osin kuin työpanos on kohdistunut hankkeelle. Hanketoimijoiden tulee osoittaa luotettavasti työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi avustettavaan toimintaan.

Avustettavassa toiminnassa työskentelevän henkilöstön työsuhte-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun vastaavissa tehtävissä toimivan henkilöstön työsuhte-etuuksia.

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakkoon lupa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksyminen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain hankkeen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu hanketoimijoiden omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpitokuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella.

Irtaimen omaisuuden kustannukset

Valtionavustuksella toteutettavat irtaimen omaisuuden hankinnat tulee toteuttaa viimeistään avustuksen käyttöajan puolivälissä. Myöhemmin tehdyt hankinnat katsotaan hyväksyttäväksi kustannuksiksi vain, mikäli ne ovat välttämättömiä ja mikäli sosiaali- ja terveysministeriö on etukäteen ilmoittanut hyväksyvänsä ne. Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään ilman eri selvitystä hankkeen työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Hankkeen raportoinnin kustannukset

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. 31.12.2023 jälkeen syntyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä vain, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyön sekä hanketta koskevan tilintarkastajan lausunnon kustannukset.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset). Laskennalliset kulut eivät perustu toteutuneisiin kuluihin eikä niihin liity rahavirtaa (esim. avustuksen saajan omistamasta tilasta ei voi jyvittää laskennallista vuokraa hankkeen kuluiksi).
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5§:ssä tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 5 §:ssä tarkoitetusta kunnan tai muun työnantajan lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta aiheutuvat työnhajauskustannukset ja koulutuskustannukset.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määritellyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttäjäksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Hanketoimijoiden tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajalta. Jos

hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta tehdään esimerkiksi sen luonteesta johtuen ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä ministeriölle.

Jos hanketoimija tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavaransa itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavaransa todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Sekä työntekijä että esimies allekirjoittavat (kuittaavat) työaikaseurannan. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettyä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että hanketoimija huolehtii vain työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seuranta.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisiin toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoihin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

1. Hankehallinnoijan tulee kirjata hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja raportoida saadut tulokset Innokylään, jotta ne ovat saatavilla kaikille. Hankehallinnoija vastaa hankkeen työskentelystä Innokylässä hankekauden ajan. STM voi ohjeistaa erikseen tarkemmin Innokylän käytöstä hankkeen edetessä.
2. Hankkeen etenemisestä tulee raportoida valtionhallinnon hankesalkkuun (hankesalkku.dvv.fi). Sosiaali- ja terveysministeriö ohjeistaa hankeraportoinnista vielä hankkeen edetessä erillisellä ohjeella.
3. Hankehallinnoijan tulee suunnitella vaikutusten arviointi yhteistyössä STM:n kanssa. Hankkeet sitoutuvat toimittamaan rahoittajalle vaikutusten arviointiin liittyvät tiedot. Hankkeet toteuttavat myös itsearviointia. Tavoite on yhtenäistää arviointia hankkeiden välillä.
4. Hankkeella tulee olla ohjausryhmä. Hanke voi perustaa oman ohjausryhmän tai ohjausryhmänä voi toimia tarkoituksenmukainen, jo aikaisemmin perustettu ohjausryhmä, esimerkiksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeelle perustettu ohjausryhmä. Ohjausryhmän pöytäkirjat lähetetään Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut –hankkeelle nimetyille STM:n yhteyshenkilöille tiedoksi hankesalkkuraportoinnin yhteydessä.
5. Avustuksella tuotettujen tuotosten tulee olla hankkeen päätyttyä vapaasti hyödynnettävissä eikä niihin liittyvillä tekijänoikeuksilla saa rajoittaa tuotosten hyödyntämistä. Poikkeuksen muodostavat moraaliset tekijänoikeudet, esimerkiksi hankkeessa syntyvän julkaisun yhteydessä on mainittava julkaisun kirjoittaneen henkilön nimi. Hanketoimijat eivät saa periä maksua avustuksella tuotettujen tuotosten tekijänoikeuksien myöhemmästä hyödyntämisestä.

6. Myönnettävän valtionavustuksen tarkoituksena on alueellisen kehittämisen lisäksi tukea kansallisesti käyttökelpoisten, avoimesti sovellettavien toimintatapojen syntymistä. Tietojohdantamiseen liittyvässä kehittämistyössä ja tietojohdantamisen välineitä käyttöön otettaessa tulee mahdollistaa niiden tuottaminen myös kansallisesti ja kansallisessa ohjauksessa tarvittavien tunnuslukujen saaminen kansalliseen käyttöön.
7. Avustusta ei voi käyttää sellaisten asiakaspalvelujen ostoon, jotka eivät liity kehittämistyöhön, vaikka palvelu sinällään tukisikin iäkkäiden henkilöiden kotona asumista.
8. Hankerahoitusta ei voi käyttää sellaiseen toimintaan, johon jo myönnetään rahoitusta valtionosuuksina. Tällaisia ovat esimerkiksi RAI:n lakisääteiseen käyttöön ottoon liittyvät kustannukset. RAI:n kehittämiskustannuksia voidaan rahoittaa siltä osalta, kun ne eivät ole päällekkäisiä lakisääteiseen käyttöön ottoon myönnettyjen valtionosuuksien kanssa, ja ovat osa hankkeessa tehtävää kehittämistyötä.
9. Valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) linjataan, että valtionavustukseen oikeuttavien välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvien irtaimen omaisuuden hankintakulujen tulisi olla määrältään kohtuullisia. Tämän perusteella on linjattu, että hankkeen teknologiakustannukset voivat kattaa maksimissaan 30 % avustuksen kokonaismäärästä, jolloin hankkeen pääpaino pysyy kehittämistyössä. Teknologiakustannusten tulee myös liittyä kehittämistyöhön.
10. Jos valtionavustuspäätöksen ehdot aiheuttavat muutoksia hankkeen hankesuunnitelmaan ja/tai talousarvioon, on hankkeen toimitettava päivitetty talousarvio ja hankesuunnitelma STM:n kirjaamoon tämän päätöksen asianumerolla 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien hanketoimijoiden tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Hallinnoija huolehtii siitä, että hankkeen aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Hanketoimijoiden on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin hanketoimijan muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hanketoimijoiden on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien osatoteuttajien osalta. Valtionavustusselvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta löytyvälle lomakkeelle. Lomakkeet ovat saatavilla STM:n sivuilla osoitteessa https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen lopullisista kustannuksista yhteensä sekä kunkin toteuttajan osalta erikseen;

- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta toteuttajilta;
- yli 200 000 euroa avustusta käyttäneiden hanketoimijoiden osalta lisäksi auktorisoidun tilintarkastajan lausunto siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Hankehallinnoija valitsee tilintarkastajan, joka laatii yhteisen lausunnon kaikkien hanketoimijoiden osalta.

Lisäksi hankesalkkuun laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen keskeisistä tuloksista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä. STM ohjeistaa asiasta tarkemmin hankkeen kuluessa.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintovirastoon osoitteella Lounais-Suomen aluehallintovirasto, PL 4, 13035 AVI.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Hankehallinnoijan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Hanketoimijat ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto voivat avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeen valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittäväälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään ministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Hankehallinnoijan yhteyshenkilönä toimii palvelujohtaja Kati Poutanen, etunimi.sukunimi@siunsote.fi.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteyshenkilö on neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, etunimi.sukunimi@stm.fi. Hän antaa tarvittaessa myös tätä päätöstä koskevia lisätietoja.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteyshenkilönä maksatusasioissa toimivat Jaana Jaakkola, Tuula Suvanto ja Anne Seppälä, etunimi.sukunimi@avi.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuonna 2020 – 2023 (13/2020)

Valtion talousarviot vuodelle 2021 (1113/2020) ja 2022 ja niissä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Neuvotteleva virkamies

Satu Karppanen

Liitteet	Oikaisuvaatimusosoitus
Jakelu	Hankehallinnoija ja päätöksessä mainitut
Tiedoksi	YPA valtionavustukset STM APO/OHO/TUTO/YTO Talousasiat Jaana Jaakkola, LSAVI Tuula Suvanto, LSAVI Anne Seppälä, LSAVI